

Werke und Tage

- [1] μοῦσαι Πιερίθεν ἀοιδῆσι κλείουσαι,
[2] δεῦτε Δί' ἐννέπετε, σφέτερον πατέρ' ὑμνείουσαι.
[3] ὅν τε διὰ βροτὸν ἄνδρες ὁμῶς ἀφατοί τε φατοί τε,
[4] ὥητοί τ' ἄρρητοί τε Διὸς μεγάλοιο ἔκητι.
[5] ὥξα μὲν γὰρ βριάει, ῥέα δὲ βριάοντα χαλέπτει,
[6] ὥεῖα δ' ἀρίζηλον μινύθει καὶ ἀδηλον ἀέξει,
[7] ὥεῖα δέ τ' ιθύνει σκολιὸν καὶ ἀγήνορα κάρφει
[8] Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, δῆς ὑπέρτατα δώματα ναίει.
[9] κλῦθι ίδων ἀίων τε, δίκη δ' ἵθυνε θέμιστας
[10] τύνη· ἔγὼ δέ κε Πέρσῃ ἐτήτυμα μυθησάμην.
[11] οὐκ ἄρα μοῦνον ἔην Ἑρίδων γένος, ἀλλ' ἐπὶ γαῖαν
[12] εἰσὶ δύω· τὴν μὲν κεν ἐπαινήσειε νοήσας,
[13] ἡ δ' ἐπιμωμητή· διὰ δ' ἄνδιχα θυμὸν ἔχουσιν.
[14] ἡ μὲν γὰρ πόλεμόν τε κακὸν καὶ δῆριν ὀφέλλει,
[15] σχετλίη· οὕτις τήν γε φιλεῖ βροτός, ἀλλ' ὑπ' ἀνάγκης
[16] ἀθανάτων βουλῆσιν Ἐριν τιμῶσι βαρεῖαν.
[17] τὴν δ' ἐτέρην προτέρην μὲν ἐγείνατο Νὺξ ἐρεβεννή,
[18] θῆκε δέ μιν Κρονίδης ὑψίγυος, αἰθέρι ναίων,
[19] γαίης τ' ἐν ῥίζησι καὶ ἀνδράσι πολλὸν ἀμείνω·
[20] ἡ τε καὶ ἀπάλαμόν περ ὁμῶς ἐπὶ ἔργον ἐγείρει.
[21] εἰς ἔτερον γάρ τίς τε ἴδεν ἔργοιο χατίζων
[22] πλούσιον, δῆς σπεύδει μὲν ἀρώμεναι ἡδὲ φυτεύειν
[23] οἴκον τ' εὖ θέσθαι· ζηλοῖ δέ τε γείτονα γείτων
[24] εἰς ἄφενος σπεύδοντ· ἀγαθὴ δ' Ἐρις ἡδε βροτοῖσιν.
[25] καὶ κεραμεὺς κεραμεῖ κοτέει καὶ τέκτονι τέκτων,
[26] καὶ πτωχὸς πτωχῷ φθονέει καὶ ὀσιδὸς ἀοιδῷ.
[27] ὡς Πέρση, σὺ δὲ ταῦτα τεῷ ἐνικάτθεο θυμῷ,
[28] μηδέ σ' Ἐρις κακόχαρτος ἀπ' ἔργου θυμὸν ἔρύκοι
[29] νείκε' ὀπιπεύοντ' ἀγορῆς ἐπακουὸν ἔόντα.
[30] ὥρη γάρ τ' ὀλίγη πέλεται νεικέων τ' ἀγορέων
[31] ὥτινι μὴ βίος ἔνδον ἐπηετανὸς κατάκειται
[32] ὥραῖς, τὸν γαῖα φέρει, Δημήτερος ἀκτήν.
[33] τοῦ κε κορεσσάμενος νείκεα καὶ δῆριν ὀφέλλοις
[34] κτήμασ' ἐπ' ἀλλοτρίοις. σὸι δ' οὐκέτι δεύτερον ἔσται
[35] ὥδ' ἔρδειν· ἀλλ' αὔθι διακρινώμεθα νεῖκος
[36] ιθείησι δίκης, αἴ τ' ἔκ Διός εἰσιν ἄρισται.
[37] ἡδη μὲν γὰρ κλῆρον ἐδασσάμεθ', ἄλλα τε πολλὰ
[38] ἀρπάζων ἐφόρεις μέγα κυδαίνων βασιλῆας
[39] δωροφάγους, οὐ τήνδε δίκην ἐθέλουσι δικάσσαι.
[40] νήπιοι, οὐδὲ ίσασιν δσῷ πλέον ἡμισυ παντὸς
[41] οὐδ' δσον ἐν μαλάχῃ τε καὶ ἀσφοδέλῳ μέγ' ὄνειαρ.
[42] κρύψαντες γὰρ ἔχουσι θεοὶ βίον ἀνθρώποισιν.
[43] ὥηδίως γάρ κεν καὶ ἐπ' ἡματὶ ἐργάσσαιο,
[44] ὥστε σε κείς ἐνιαυτὸν ἔχειν καὶ ἀεργὸν ἔόντα·
[45] αἴψα κε πηδάλιον μὲν ὑπὲρ καπνοῦ καταθεῖο,
[46] ἔργα βοῶν δ' ἀπόλοιτο καὶ ἡμιόνων ταλαιργῶν.
[47] ἀλλὰ Ζεὺς ἔκρυψε χολωσάμενος φρεσὶ ἡσιν,
[48] ὅττι μιν ἔξαπάτησε Προμηθεὺς ἀγκυλομήτης·
[49] τούνεκ' ἄρ' ἀνθρώποισιν ἐμήσατο κήδεα λυγρά,
[50] κρύψε δὲ πῦρ· τὸ μὲν αὔτις ἔնς πάϊς ίαπετοῖο
[51] ἔκλεψ' ἀνθρώποισι Διὸς παρὰ μητιόεντος
[52] ἐν κοίλω νάρθηκι, λαθὼν Δία τερπικέραυνον.
[53] τὸν δὲ χολωσάμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
[54] "Ιαπετιονδη, πάντων πέρι μήδεα εἰδῶς,
[55] χαίρεις πῦρ κλέψας καὶ ἐμάς φρένας ἡπεροπεύσας,
[56] σοὶ τ' αὔτῷ μέγα πῆμα καὶ ἀνδράσιν ἐσσομένοισιν.
[57] τοῖς δ' ἐγὼ ἀντὶ πυρὸς δώσω κακόν, ὡς κεν ἄπαντες
[58] τέρπωνται κατὰ θυμὸν ἐδὼν κακὸν ἀμφαγαπῶντες."
[59] ὡς ἔφατ', ἐκ δ' ἐγέλασσε πατήρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
[60] Ἡφαιστον δ' ἔκλευσε περικλυτὸν ὅττι τάχιστα
[61] γαῖαν ὕδει φύρειν, ἐν δ' ἀνθρώπου θέμεν αὐδὴν

[62] καὶ σθένος, ἀθανάτης δὲ θεῆς εἰς ὡπα ἔίσκειν
[63] παρθενικῆς καλὸν εἶδος ἐπήρατον· αὐτὰρ Ἀθήνην
[64] ἔργα διδασκῆσαι, πολυδαίδαλον ἴστὸν ὑφαίνειν·
[65] καὶ χάριν ἀμφιχέαι κεφαλῇ χρυσέην Ἀφροδίτην
[66] καὶ πόθον ἀργαλέον καὶ γυιοβόρους μελεδώνας·
[67] ἐν δὲ θέμεν κύνεόν τε νόον καὶ ἐπίκλοπον ἥθος
[68] Ἐρμείην ἥνωγε, διάκτορον ἀργεῖφόντην.
[69] ὃς ἔφαθ', οἱ δ' ἐπίθοντο Διὶ Κρονίωνι ἄνακτι
[70] αὐτίκα δ' ἐκ γαίης πλάσσει κλυτὸς Ἀμφιγυήεις
[71] παρθένῳ αἰδοίῃ ἵκελον Κρονίδεω διὰ βουλάς·
[72] ζῶσε δὲ καὶ κόσμησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
[73] ἀμφὶ δέ οἱ Χάριτές τε θεαὶ καὶ πότνια Πειθώ
[74] ὅρμους χρυσείους ἔθεσαν χροῖ· ἀμφὶ δὲ τὴν γε
[75] Ὡραι καλλίκομοι στέφον ἄνθεσι εἰαρινοῖσιν.
[76] πάντα δέ οἱ χροὶ κόσμον ἐφήρμοσε Παλλὰς Ἀθήνη·
[77] ἐν δ' ἄρα οἱ στήθεσσι διάκτορος ἀργεῖφόντης
[78] ψεύδεά θ' αίμυλίους τε λόγους καὶ ἐπίκλοπον ἥθος
[79] τεῦξε Διὸς βουλῆσι βαρυκτύπου· ἐν δ' ἄρα φωνὴν
[80] θῆκε θεῶν κῆρυξ, ὀνόμην δὲ τήνδε γυναῖκα
[81] Πανδώρην, ὅτι πάντες Όλυμπια δώματ' ἔχοντες
[82] δῶρον ἐδώρησαν, πῆμ' ἀνδράσιν ἀλφηστῆσιν.
[83] αὐτὰρ ἐπεὶ δόλον αἴπὺν ἀμήχανον ἔξετέλεσσεν,
[84] εἰς Ἐπιμηθέα πέμπει πατήρ κλυτὸν ἀργεῖφόντην
[85] δῶρον ἄγοντα, θεῶν ταχὺν ἄγγελον· οὐδ' Ἐπιμηθεὺς
[86] ἐφράσαθ' ὃς οἱ ζειπε Προμηθεὺς μή ποτε δῶρον
[87] δέξασθαι πάρ Ζηνὸς Όλυμπίου, ἀλλ' ἀποπέμπειν
[88] ἔξοπίσω, μή πού τι κακὸν θνητοῖσι γένηται·
[89] αὐτὰρ δεξαμενος, ὅτε δὴ κακὸν εἶχ', ἐνόησε.
[90] πρὶν μὲν γὰρ ζωεσκον ἐπὶ χθονὶ φῦλ' ἀνθρώπων
[91] νόσφιν ἄτερ τε κακῶν καὶ ἄτερ χαλεποῖο πόνοιο
[92] νούσων τ' ἀργαλέων, αὐτὸν δὲ τὸν δῆμον δῶρον
[93] αἰψία γὰρ ἐν κακότητι βροτοὶ καταγηράσκουσιν.
[94] ἀλλὰ γυνὴ χείρεσσι πίθου μέγα πῶμ' ἀφελοῦσα
[95] ἐσκέδασ', ἀνθρώποισι δὲ ἐμήσατο κήδεα λυγρά.
[96] μούνη δὲ αὐτόθι Ἐλπὶς ἐν ἀρρήκτοισι δόμοισιν
[97] ἔνδον ἔμεινε πίθου ὑπὸ χείλεσιν οὐδὲ θύραζε
[98] ἔξεπτη· πρόσθεν γὰρ ἐπέμβαλε πῶμα πίθοιο
[99] αἰγίριχου βουλῆσι Διὸς νεφεληγερέταο.
[100] ἄλλα δὲ μυρία λυγρὰ κατ' ἀνθρώπους ἀλάληται·
[101] πλείη μὲν γὰρ γαῖα κακῶν, πλείη δὲ θάλασσα·
[102] νοῦσοι δὲ ἀνθρώποισιν ἐφ' ἡμέρῃ, αἱ δὲ ἐπὶ νυκτὶ
[103] αὐτόματοι φοιτῶσι κακὰ θνητοῖσι φέρουσαι
[104] σιγῇ, ἐπεὶ φωνὴν ἔξείλετο μητίετα Ζεύς.
[105] οὕτως οὕτι πῃ ἔστι Διὸς νόον ἔξαλέασθαι.
[106] εἰ δὲ ἔθέλεις, ἔτερόν τοι ἔγὼ λόγον ἐκκορυφώσω
[107] εὖ καὶ ἐπισταμένως· σὺ δὲ ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσιν
[108] ὃς δόμόθεν γεγάσαι θεοὶ θνητοί τ' ἄνθρωποι.
[109] χρύσεον μὲν πρώτιστα γένος μερόπων ἀνθρώπων
[110] ἀθάνατοι ποίησαν Όλυμπια δώματ' ἔχοντες.
[111] οἱ μὲν ἐπὶ Κρόνου ἥσαν, δτ' οὐρανῷ ἐμβασίλευεν·
[112] ὥστε θεοὶ δὲ ἔζωσιν ἀκηδέα θυμὸν ἔχοντες
[113] νόσφιν ἄτερ τε πόνων καὶ διζύος, οὐδέ τι δειλὸν
[114] γῆρας ἐπῆν, αἰεὶ δὲ πόδας καὶ χεῖρας ὁμοῖοι
[115] τέρποντ' ἐν θαλήσι, κακῶν ἔκτοσθεν ἀπάντων.
[116] θνήσκον δὲ ὥσθ' ὑπιὼ δεδμημένοι· ἐσθλὰ δὲ πάντα¹
[117] τοῖσιν ἔην· καρπὸν δὲ ἔφερε ζείδωρος ἄρουρα
[118] αὐτομάτη πολλόν τε καὶ ἄφθονον· οἱ δὲ ἐθελημοὶ²
[119] ἡσυχοι ἔργοι ἐνέμοντο σὺν ἐσθλοῖσιν πολέεσσιν.
[120] αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τοῦτο γένος κατὰ γαῖα κάλυψε,
[121] τοὶ μὲν δαίμονες ἀγνοὶ ἐπιχθόνιοι τελέθουσιν
[122] ἐσθλοῖς, ἀλεξίκακοι, φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων,
[123] οἵ ρα φυλάσσουσιν τε δίκας καὶ σχέτλια ἔργα
[124] ἡέρα ἐσσάμενοι πάντη φοιτῶντες ἐπ' αἰαν,
[125] πλουτοδόται· καὶ τοῦτο γέρας βασιλῆιον ἔσχον.
[126] δεύτερον αὗτε γένος πολὺ χειρότερον μετόπισθεν

- [127] ἀργύρεον ποίησαν Ὄλυμπια δώματ' ἔχοντες,
[128] χρυσέων οὕτε φυὴν ἐναλγίκιον οὕτε νόημα·
[129] ἀλλ' ἐκατὸν μὲν παῖς ἔτεα παρὰ μητέρι κεδνῆ
[130] ἐτρέφετ' ἀτάλλων, μέγα νήπιος, ὃς ἐνὶ οἴκῳ·
[131] ἀλλ' ὅτ' ἄρ' ἡβήσαι τε καὶ ἡβης μέτρον ἵκοιτο,
[132] παυρίδιον ζώεσκον ἐπὶ χρόνον, ἄλγε' ἔχοντες
[133] ἀφραδίης· ὕβριν γὰρ ἀτάσθαλον οὐκ ἐδύναντο
[134] ἀλλήλων ἀπέχειν, οὐδ' ἀθανάτους θεραπεύειν
[135] ἥθελον οὐδ' ἔρδειν μακάρων Ἱεροῖς ἐπὶ βωμοῖς,
[136] ἢ θέμις ἀνθρώποις κατὰς ἥθεα. τοὺς μὲν ἔπειτα
[137] Ζεὺς Κρονίδης ἔκρυψε χολούμενος, οὔνεκα τιμᾶς
[138] οὐκ ἔδιδον μακάρεσσι θεοῖς οἱ Ὄλυμπον ἔχουσιν.
[139] αὐτὰρ ἐπεὶ καὶ τοῦτο γένος κατὰς γαῖα κάλυψε,
[140] τοὶ μὲν ὑποχθόνιοι μάκαρες θνητοὶ καλέονται,
[141] δεύτεροι, ἀλλ' ἔμπης τιμὴ καὶ τοῖσιν ὀπηδεῖ.
[142] Ζεὺς δὲ πατὴρ τρίτον ἄλλο γένος μερόπων ἀνθρώπων
[143] χάλκειον ποίησ', οὐκ ἀργυρέω οὐδὲν ὁμοῖον,
[144] ἐκ μελιάν, δεινόν τε καὶ ὕβριμον· οἵσιν Ἀρηος
[145] ἔργ' ἔμελε στονόεντα καὶ ὕβριες, οὐδέ τι σῖτον
[146] ἥσθιον, ἀλλ' ἀδάμαντος ἔχον κρατερόφρονα θυμόν.
[147] ἄπλαστοι· μεγάλη δὲ βίη καὶ χεῖρες ἄσπτοι
[148] ἔξ ἄμων ἐπέψυκον ἐπὶ στιβαροῖσι μέλεσσι.
[149] τῶν δ' ἦν χάλκεα μὲν τεύχεα, χάλκεοι δέ τε οἴκοι,
[150] χαλκῷ δ' εἰργάζοντο· μέλας δ' οὐκ ἔσκε σίδηρος.
[151] καὶ τοὶ μὲν χείρεσσιν ὑπὸ σφετέρησι δαμέντες
[152] βῆσαν ἔς εύρωντα δόμον κρυεροῦ Ἀίδαο,
[153] νώνυμοι· θάνατος δὲ καὶ ἐκπάγλους περ ἔόντας
[154] εἶλε μέλας, λαμπρὸν δ' ἔλιπον φάος ἡελίοιο.
[155] αὐτὰρ ἐπεὶ καὶ τοῦτο γένος κατὰς γαῖα κάλυψεν,
[156] αὗτις ἔτ' ἄλλο τέταρτον ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ
[157] Ζεὺς Κρονίδης ποίησε, δικαιότερον καὶ ἄρειον,
[158] ἀνδρῶν ἡρώων θεῖον γένος, οἱ καλέονται
[159] ἡμίθεοι, προτέρη γενεὴ κατ' ἀπείρονα γαῖαν.
[160] καὶ τοὺς μὲν πόλεμός τε κακὸς καὶ φύλοπις αἰνὴ
[161] τοὺς μὲν ὑφ' ἐπταπύλω Θήβῃ, Καδμῆϊ γαίη,
[162] ὥλεσε μαρναμένους μήλων ἔνεκ' Οἰδιπόδαο,
[163] τοὺς δὲ καὶ ἐν νήεσσιν ὑπὲρ μέγα λαῖτμα θαλάσσης
[164] ἔς Τροίην ἀγαγὼν Ἐλένης ἔνεκ' ἡγκόμοιο.
[165] ἔνθ' ἡ τοὶ τοὺς μὲν θανάτου τέλος ἀμφεκάλυψε
[166] τοῖς δὲ δίχ' ἀνθρώπων βίοτον καὶ ἥθε' ὀπάσσας
[167] Ζεὺς Κρονίδης κατένασσε πατὴρ ἔς πείρατα γαίης.
[168] καὶ τοὶ μὲν ναίουσιν ἀκηδέα θυμὸν ἔχοντες
[169] ἐν μακάρων νήσοισι παρ' Ὡκεανὸν βαθυδίνην,
[170] ὅλβιοι ἡρωες, τοῖσιν μελιτιδέα καρπὸν
[171] τρὶς ἔτεος θάλλοντα φέρει ζείδωρος ἄρουρα.
[172] μηκέτ' ἔπειτ' ὥφελλον ἔγω πέμπτοισι μετεῖναι
[173] ἀνδράσιν, ἀλλ' ἡ πρόσθε θανεῖν ἡ ἔπειτα γενέσθαι.
[174] νῦν γὰρ δὴ γένος ἔστι σιδήρεον· οὐδέ ποτ' ἥμαρ
[175] παύσονται καμάτου καὶ διζύος οὐδέ τι νύκτωρ
[176] φθειρόμενοι· χαλεπάς δὲ θεοὶ δώσουσι μερίμνας.
[177] ἀλλ' ἔμπης καὶ τοῖσι μεμείξεται ἐσθλὰ κακοῖσιν.
[178] Ζεὺς δ' ὀλέσει καὶ τοῦτο γένος μερόπων ἀνθρώπων,
[179] εὗτ' ἀν γεινόμενοι πολιοκρόταφοι τελέθωσιν.
[180] οὐδὲ πατὴρ παίδεσσιν ὄμοιοις οὐδέ τι παῖδες
[181] οὐδὲ ξεῖνος ξεινοδόκω καὶ ἔταιρος ἔταιρω,
[182] οὐδὲ κασίγνητος φίλος ἔσσεται, ὡς τὸ πάρος περ.
[183] αἴψα δὲ γηράσκοντας ἀτιμήσουσι τοκῆας.
[184] μέμψονται δ' ἄρα τοὺς χαλεποῖς βάζοντες ἔπεσσι,
[185] σχέτλιοι, οὐδὲ θεῶν ὅπιν εἰδότες· οὐδέ κεν οἵ γε
[186] γηράντεσσι τοκεῦσιν ἀπὸ θρεπτήρια δοῖεν.
[187] χειροδίκαι· ἔτερος δ' ἔτέρου πόλιν ἔξαλαπάξει·
[188] οὐδέ τις εὐόρκου χάρις ἔσσεται οὐδὲ δικαίου
[189] οὐδ' ἀγαθοῦ, μᾶλλον δὲ κακῶν ὀρεκτῆρα καὶ ὕβριν
[190] ἀνέρα τιμήσουσι· δίκη δ' ἐν χερσὶ· καὶ αἰδῶς
[191] οὐκ ἔσται, βλάψει δ' ὁ κακὸς τὸν ἀρείονα φῶτα

- [192] μύθοισι σκολιοῖς ἔνέπων, ἐπὶ δ' ὅρκον ὁμεῖται.
- [193] ζῆλος δ' ἀνθρώποισιν ὄζυροῖσιν ἄπασι
- [194] δυσκέλαδος κακόχαρτος ὁμαρτήσει στυγερώπητς.
- [195] καὶ τότε δὴ πρὸς Ὀλυμπὸν ἀπὸ χθονὸς εὔρυοδείης
- [196] λευκοῖσιν φάρεσσι καλυψαμένω χρόα καλὸν
- [197] ἀθανάτων μετὰ φῦλον ἵτον προλιπόντ' ἀνθρώπους
- [198] Αἰδῶς καὶ Νέμεσις· τὰ δὲ λείψεται ἄλγεα λυγρὰ
- [199] θνητοῖς ἀνθρώποισι· κακοῦ δ' οὐκ ἔσσεται ἀλκή.
- [200] νῦν δ' αἴνον βασιλεῦσιν ἔρέω φρονέουσι καὶ αὐτοῖς.
- [201] ὡδ' Ἱρηξ προσέειπεν ἀηδόνα ποικιλόδειρον
- [202] ὕψι μάλ' ἐν νεφέεσσι φέρων ὄνυχεσσι μεμαρπάς.
- [203] ἦ δ' ἐλέον, γναμπτοῖσι πεπαρμένη ἀμφ' ὄνυχεσσι,
- [204] μύρετο· τὴν δὲ γ' ἐπικρατέως πρὸς μύθον ἔειπεν·
- [205] "δαιμονίη, τί λέληκας ἔχει νύ σε πολλὸν ἀρείων·
- [206] τῇ δὲ εἷς ἡ σ' ἀν ἐγώ περ ἄγω καὶ ἀοιδὸν ἐοῦσαν·
- [207] δεῖπνον δ', αἱ κ' ἐθέλω, ποιήσομαι ἡὲ μεθήσω.
- [208] ἄφρων δ', ὃς κ' ἐθέλῃ πρὸς κρείσσονας ἀντιφερίζειν·
- [209] νίκης τε στέρεται πρός τ' αἰσχεσιν ἄλγεα πάσχει."
- [210] ὡς ἔφατ' ὥκυπέτης Ἱρηξ, τανυσίπτερος ὅρνις.
- [211] ὡς Πέρση, σὺ δὲ ἄκουε δίκης μηδ' ὕβριν ὅφελε·
- [212] ὕβρις γάρ τε κακὴ δειλῶ βροτῶ, οὐδὲ μὲν ἐσθλὸς
- [213] ὥηδίως φερέμεν δύναται, βαρύθει δέ θ' ὑπ' αὐτῆς
- [214] ἐγκύρωσας ἄτησιν ὀδὸς δὲ ἐτέρηφι παρελθεῖν
- [215] κρείσσων ἔξι τὰ δίκαια· δίκη δὲ ὑπὲρ ὕβριος ἵσχει
- [216] ἔξι τέλος ἐξελθοῦσα· παθῶν δέ τε νήπιος ἔγνω.
- [217] αὐτίκα γάρ τρέχει Ὄρκος ἄμα σκολιῆσι δίκησιν·
- [218] τῆς δὲ Δίκης ρόθος ἐλκομένης ἡ κ' ἄνδρες ἄγωσι
- [219] δωροφάγοι, σκολιῆς δὲ δίκης κρίνωσι θέμιστας·
- [220] ἡ δὲ ἔπειται κλαίουσα πόλιν καὶ ἡθεα λαῶν,
- [221] ἡέρα ἐσσαμένη, κακὸν ἀνθρώποισι φέρουσα,
- [222] οἵ τε μιν ἐξελάσωσι καὶ οὐκ ἰθεῖαν ἔνειμαν.
- [223] οἱ δὲ δίκας ξείνοισι καὶ ἐνδήμοισι διδοῦσιν
- [224] ἰθείας καὶ μή τι παρεκβαίνουσι δικαίου,
- [225] τοῖσι τέθηλε πόλις, λαοὶ δὲ ἀνθεῦσιν ἐν αὐτῇ·
- [226] εἰρήνη δὲ ἀνὰ γῆν κουροτρόφος, οὐδέ ποτ' αὐτοῖς
- [227] ἀργαλέον πόλεμον τεκμαίρεται εὐρύοπα Ζεύς·
- [228] οὐδέ ποτ' ἰθυδίκησι μετ' ἀνδράσι λιμὸς ὀπηδεῖ
- [229] οὐδὲ ἄτη, θαλίης δὲ μεμηλότα ἔργα νέμονται.
- [230] τοῖσι φέρει μὲν γαῖα πολὺν βίον, οὕρεσι δὲ δρῦς
- [231] ἄκρη μὲν τε φέρει βαλάνους, μέσση δὲ μελίσσας·
- [232] εἰροπόκοι δὲ δῖες μαλλοῖς καταβεβρίθασι·
- [233] τίκτουσιν δὲ γυναῖκες ἐοικότα τέκνα γονεῦσι·
- [234] θάλλουσιν δὲ ἀγαθοῖσι διαμπερές· οὐδὲ ἐπὶ νηῶν
- [235] νίσονται, καρπὸν δὲ φέρει ζειδωρος ἄρουρα.
- [236] οἵ δὲ ὕβρις τε μέμηλε κακὴ καὶ σχέτλια ἔργα,
- [237] τοῖς δὲ δίκην Κρονίδης τεκμαίρεται εὐρύοπα Ζεύς.
- [238] πολλάκι καὶ ξύμπασα πόλις κακοῦ ἀνδρὸς ἀπηύρα,
- [239] δόστις ἀλιτραίνη καὶ ἀτάσθαλα μηχανάσσαται.
- [240] τοῖσιν δὲ οὐρανόθεν μέγ' ἐπήγαγε πῆμα Κρονίων,
- [241] λιμὸν δόμον καὶ λοιμόν, ἀποφθινύθουσι δὲ λαοί·
- [242] οὐδὲ γυναῖκες τίκτουσιν, μινύθουσι δὲ οἴκοι
- [243] Ζηνὸς φραδμοσύνησιν Ὀλυμπίου· ἄλλοτε δὲ αὔτε
- [244] ἡ τῶν γε στρατὸν εύρυν ἀπώλεσεν ἡ δὲ γε τεῖχος
- [245] ἡ νέας ἐν πόντῳ Κρονίδης ἀποτείνυται αὐτῷ.
- [246] ὡς βασιλῆς, ὑμεῖς δὲ καταφράζεσθε καὶ αὐτοὶ
- [247] τήνδε δίκην· ἔγγὺς γάρ ἐν ἀνθρώποισιν ἔόντες
- [248] ἀθάνατοι φράζονται δσοι σκολιῆσι δίκησιν
- [249] ἀλλήλους τρίβουσι θεῶν ὅπιν οὐκ ἀλέγοντες.
- [250] τρὶς γάρ μύριοί εἰσιν ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρη
- [251] ἀθάνατοι Ζηνὸς φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων,
- [252] οἵ ρα φυλάσσουσιν τε δίκας καὶ σχέτλια ἔργα
- [253] ἡέρα ἐσσάμενοι, πάντη φοιτῶντες ἐπ' αἴαν.
- [254] ἡ δέ τε παρθένος ἐστὶ Δίκη, Διὸς ἐκγεγαυῖα,
- [255] κυδρή τ' αἰδοίη τε θεοῖς οἵ Ὀλυμπὸν ἔχουσιν,
- [256] καί ρ' ὁπότ' ἄν τίς μιν βλάπτῃ σκολιῶς ὄνοτάζων,

[257] αύτίκα πάρ Διὶ πατρὶ καθεζομένη Κρονίωνι
[258] γηρύετ' ἀνθρώπων ἀδίκων νόον, ὅφρ' ἀποτείσῃ
[259] δῆμος ἀτασθαλίας βασιλέων οἵ λυγρὰ νοεῦντες
[260] ἄλλη παρκλίνωσι δίκας σκολιῶς ἐνέποντες.
[261] ταῦτα φυλασσόμενοι, βασιλῆς, ίθύνετε μύθους,
[262] δωροφάγοι, σκολιέων δὲ δικέων ἐπὶ πάγχυ λάθεσθ
[263] οἴ τι κακὰ τεύχει ἀνὴρ ἄλλως κακὰ τεύχων,
[264] ἡ δὲ κακὴ βουλὴ τῷ βουλεύσαντι κακίστη.
[265] πάντα ίδων Διὸς ὁφθαλμὸς καὶ πάντα νοήσας
[266] καί νυ τάδ', αἱ κ' ἔθελησ', ἐπιδέρκεται, οὐδέ εἰ λήθει
[267] οὕη δὴ καὶ τήνδε δίκην πόλις ἐντὸς ἔργει.
[268] νῦν δὴ ἐγὼ μῆτ' αὐτὸς ἐν ἀνθρώποισι δίκαιος
[269] εἴην μῆτ' ἐμὸς υἱός, ἐπεὶ κακὸν ἄνδρα δίκαιον
[270] ἔμμεναι, εἰ μείζω γε δίκην ἀδικώτερος ἔξει.
[271] ἀλλὰ τὰ γ' οὕπω ἔολπα τελεῖν Δία μητιόεντα.
[272] ὦ Πέρση, σὺ δὲ ταῦτα μετὰ φρεσὶ βάλλεο σῆσι
[273] καί νυ δίκης ἐπάκουε, βίης δ' ἐπιλήθεο πάμπαν.
[274] τόνδε γὰρ ἀνθρώποισι νόμον διέταξε Κρονίων,
[275] ἰχθύσι μὲν καὶ θηροῖ καὶ οἰωνοῖς πετεηνοῖς
[276] ἔσθειν ἀλλήλους, ἐπεὶ οὐ δίκη ἐστὶ μετ' αὐτοῖς·
[277] ἀνθρώποισι δ' ἔδωκε δίκην, ἡ πολλὸν ἀρίστη
[278] γίνεται· εἰ γάρ τίς κ' ἔθελη τὰ δίκαια ἀγορεῦσαι
[279] γινώσκων, τῷ μὲν τ' ὅλβον διδοῖ εὐρύοπα Ζεύς·
[280] δὲς δέ κε μαρτυρήσιν ἑκῶν ἐπίορκον ὁμόσσας
[281] ψεύσεται, ἐν δὲ δίκην βλάψας νήκεστον ἀασθῆ,
[282] τοῦ δέ τ' ἀμαυροτέρη γενεὴ μετόπισθε λέλειπται·
[283] ἄνδρὸς δ' εὐόρκου γενεὴ μετόπισθεν ἀμείνων.
[284] σοὶ δ' ἐγὼ ἐσθλὰ νοέων ἐρέω, μέγα νήπιε Πέρση·
[285] τὴν μὲν τοι κακότητα καὶ ἴλαδὸν ἔστιν ἐλέσθαι
[286] ὥριδίως· λείη μὲν ὄδος, μάλα δ' ἐγγύθι ναίει·
[287] τῆς δ' ἀρετῆς ἵδρωτα θεοὶ προπάροιθεν ἔθηκαν
[288] ἀθάνατοι· μακρὸς δὲ καὶ ὅρθιος οἶμος ἐς αὐτὴν
[289] καὶ τρηχὺς τὸ πρῶτον· ἐπὴν δ' εἰς ἄκρον ἵκηται,
[290] ὥριδίη δὴ ἐπειτα πέλει, χαλεπῆ περ ἔοῦσα.
[291] οὗτος μὲν πανάριστος, δὲς αὐτῷ πάντα νοήσει
[292] φρασσάμενος τά κ' ἐπειτα καὶ ἐς τέλος ἥσιν ἀμείνω·
[293] ἐσθλὸς δ' αὖ κάκεῖνος δὲς εὗ εἰπόντι πίθηται·
[294] δὲς δέ κε μῆτ' αὐτῷ νοέη μῆτ' ἄλλου ἀκούων
[295] ἐν θυμῷ βάλληται, δὲς αὖτ' ἀχρήϊος ἀνήρ.
[296] ἀλλὰ σύ γ' ἡμετέρης μεμνημένος αἰὲν ἐφετμῆς
[297] ἐργάζευ, Πέρση, δῖον γένος, ὅφρα σε Λιμὸς
[298] ἐχθαίρη, φιλέη δέ σ' ἔϋστέφανος Δημήτηρ
[299] αἰδοίη, βιότου δὲ τεὴν πιμπλῆσι καλιήν·
[300] Λιμὸς γάρ τοι πάμπαν ἀεργῶ σύμφορος ἀνδρί·
[301] τῷ δὲ θεοὶ νεμεσῶσι καὶ ἀνέρες δὲς κεν ἀεργὸς
[302] ζώη, κηφήνεσσι κοθούροις εἴκελος ὄργην,
[303] οἴ τε μελισσάων κάματον τρύχουσιν ἀεργὸι
[304] ἔσθοντες· σοὶ δ' ἔργα φίλ' ἔστω μέτρια κοσμεῖν,
[305] ὡς κέ τοι ὥραίουβιότου πλήθωσι καλιαί.
[306] ἔξ ἔργων δ' ἄνδρες πολύμηλοι τ' ἀφνειοί τε,
[307] καί τ' ἔργαζόμενος πολὺ φίλτερος ἀθανάτοισιν
[308] ἔσσεαι ἡδὲ βροτοῖς· μάλα γὰρ στυγέουσιν ἀεργούς.
[309] ἔργον δ' οὐδὲν ὄνειδος, ἀεργή δέ τ' ὄνειδος.
[310] εἰ δέ κεν ἐργάζη, τάχα σε ζηλώσει ἀεργὸς
[311] πλουτεῦντα· πλούτῳ δ' ἀρετὴ καὶ κῦδος ὀπηδεῖ.
[312] δαίμονι δ' οἴος ἔησθα, τὸ ἐργάζεσθαι ἀμεινον,
[313] εἴ κεν ἀπ' ἄλλοτρίων κτεάνων ἀεσίφρονα θυμὸν
[314] ἐς ἔργον τρέψας μελετᾶς βίου, ὡς σε κελεύω.
[315] αἰδῶς δ' οὐκ ἀγαθὴ κεχρημένον ἄνδρα κομίζει,
[316] αἰδῶς, ἡ τ' ἄνδρας μέγα σύνεται ἡδ' ὄντησιν·
[317] αἰδῶς τοι πρὸς ἀνολβίην, θάρσος δὲ πρὸς ὅλβω.
[318] χρήματα δ' οὐχ ἀρπακτά, θεόσδοτα πολλὸν ἀμείνω.
[319] εἰ γάρ τις καὶ χεροὶ βίη μέγαν ὅλβον ἔληται,
[320] ἡ ὅ γ' ἀπὸ γλώσσης ληίσσεται, οἴά τε πολλὰ
[321] γίνεται, εὗτ' ἄν δὴ κέρδος νόον ἔξαπατήσῃ

[322] ἀνθρώπων, αἰδῶ δέ τ' ἀναιδείη κατοπάζῃ,
[323] ῥεῖα δέ μιν μαυροῦσι θεοί, μινύθουσι δὲ οἴκον
[324] ἀνέρι τῷ, παῦρον δέ τ' ἐπὶ χρόνον ὅλβος ὀπηδεῖ.
[325] ισονον δ' ὃς θ' ἱκέτην ὃς τε ζεῦνον κακὸν ἔρξει,
[326] ὃς τε κασιγνήτοιο ἐοῦ ἀνὰ δέμυτα βαίνη
[327] κρυπταδίης εὐնῆς ἀλόχου, παρακαΐρια ῥέζων,
[328] ὃς τέ τευ ἀφραδίης ἀλιταίνητ' ὁρφανὰ τέκνα,
[329] ὃς τε γονῆα γέροντα κακῷ ἐπὶ γήραος οὐδῶ
[330] νεικείη χαλεποῖσι καθαπτόμενος ἐπέεσσι.
[331] τῷ δ' ἦ τοι Ζεὺς αὐτὸς ἀγαίεται, ἐς δὲ τελευτὴν
[332] ἔργων ἀντ' ἀδίκων χαλεπὴν ἐπέθηκεν ἀμοιβήν.
[333] ἀλλὰ σὺ τῶν μὲν πάμπαν ἔεργ' ἀεσίφρονα θυμόν.
[334] κὰδ δύναμιν δ' ἔρδειν ίέρ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν
[335] ἀγνῶς καὶ καθαρῶς, ἐπὶ δ' ἀγλαὰ μηρία καίειν·
[336] ἄλλοτε δὲ σπονδῆσι θύεσσι τε ἴλασκεσθαι,
[337] ἡμὲν ὅτ' εὐνάζῃ καὶ ὅτ' ἀν φάος ίερὸν ἔλθη,
[338] ὡς κέ τοι ἵλαον κραδίην καὶ θυμὸν ἔχωσιν,
[339] ὅφρ' ἄλλων ὧντὴ κλῆρον, μὴ τὸν τεὸν ἄλλος.
[340] τὸν φιλέοντ' ἐπὶ δαῖτα καλεῖν, τὸν δ' ἔχθρὸν ἔᾶσαι·
[341] τὸν δὲ μάλιστα καλεῖν ὅστις σέθεν ἐγγύθι ναίει·
[342] εὶ γάρ τοι καὶ χρῆμ' ἐγκώμιον ἄλλο γένηται,
[343] γείτονες ἄζωστοι ἔκιν, ζώσαντο δὲ πηοί.
[344] πῆμα κακὸς γείτων, δσσον τ' ἀγαθὸς μέγ' ὄνειαρ·
[345] ἔμμορέ τοι τιμῆς ὃς τ' ἔμμορε γείτονος ἐσθλοῦ·
[346] οὐδ' ἀν βοῦς ἀπόλοιτ', εὶ μὴ γείτων κακὸς εἴη.
[347] εὖ μὲν μετρεῖσθαι παρὰ γείτονος, εὖ δ' ἀποδοῦναι,
[348] αὐτῷ τῷ μέτρῳ, καὶ λώιον αἴ κε δύνηται,
[349] ὡς ἀν χρηζῶν καὶ ἔς ὑστερὸν ἄρκιν εύρης.
[350] μὴ κακὰ κερδαίνειν· κακὰ κέρδεα ἵσ' ἄτησι.
[351] τὸν φιλέοντα φιλεῖν, καὶ τῷ προσιόντι προσεῖναι.
[352] καὶ δόμεν δς κεν δῷ καὶ μὴ δόμεν δς κεν μὴ δῷ·
[353] δώτη μέν τις ἔδωκεν, δώτη δ' οὐ τις ἔδωκεν·
[354] δῶς ἀγαθή, ἄρπαξ δὲ κακή, θανάτοιο δότειρα·
[355] δς μὲν γάρ κεν ἀνήρ ἔθέλων, δ γε καὶ μέγα, δώῃ,
[356] χαίρει τῷ δώρῳ καὶ τέρπεται δν κατὰ θυμόν·
[357] δς δέ κεν αὐτὸς ἔληται ἀναιδείηφι πιθήσας,
[358] καὶ τε σμικρὸν ἔόν, τό γ' ἐπάχνωσεν φίλον ἥτορ.
[359] εὶ γάρ κεν καὶ σμικρὸν ἐπὶ σμικρῷ καταθεῖο·
[360] καὶ θαμὰ τοῦτ' ἔρδοις, τάχα κεν μέγα καὶ τὸ γένοιτο·
[361] δς δ' ἐπ' ἔόντι φέρει, δ δ' ἀλέξεται αἴθοπα λιμόν.
[362] οὐδὲ τό γ' εἰν οἴκω κατακείμενον ἀνέρα κήδει·
[363] οἴκοι βέλτερον εἶναι, ἐπεὶ βλαβερὸν τὸ θύρηφιν.
[364] ἐσθλὸν μὲν παρεόντος ἐλέσθαι, πῆμα δὲ θυμῷ
[365] χρηζεῖν ἀπεόντος· ἂ σε φράζεσθαι ἄνωγα.
[366] ἀρχομένου δὲ πίθου καὶ λήγοντος κορέσσασθαι,
[367] μεσσόθι φείδεσθαι· δειλὴ δ' ἐν πυθμένι φειδώ.
[368] μισθὸς δ' ἀνδρὶ φίλῳ εἰρημένος ἄρκιος ἔστω·
[369] καὶ τε κασιγνήτῳ γελάσας ἐπὶ μάρτυρα θέσθαι·
[370] πίστεις δ' ἄρα ὄμῶς καὶ ἀπιστίαι ὠλεσαν ἄνδρας.
[371] μηδὲ γυνή σε νόον πυγοστόλος ἔξαπατάτῳ
[372] αἰμύλα κωτίλλουσα, τεὴν διφῶσα καλιήν.
[373] δς δὲ γυναικὶ πέποιθε, πέποιθ' δ γε φιλήτησιν.
[374] μουνογενῆς δὲ πάϊς εἴη πατρῷον οἴκον
[375] φερβέμεν· ὡς γὰρ πλοῦτος ἀέξεται ἐν μεγάροισιν·
[376] γηραιός δὲ θάνοι ἔτερον παῖδ' ἐγκαταλείπων.
[377] ῥεῖα δέ κεν πλεόνεσσι πόροι Ζεὺς ἄσπετον ὅλβον·
[378] πλείων μὲν πλεόνων μελέτη, μείζων δ' ἐπιθήκη.
[379] σοὶ δ' εὶ πλούτου θυμὸς ἔέλδεται ἐν φρεσὶ σῆσιν,
[380] ὡδ' ἔρδειν, καὶ ἔργον ἐπ' ἔργῳ ἐργάζεσθαι.
[381] Πληγάδων Ἀτλαγενέων ἐπιτελλομενάων
[382] ἄρχεσθ' ἀμήτου, ἀρότοιο δὲ δυσομενάων.
[383] αἱ δῆ τοι νύκτας τε καὶ ἤματα τεσσαράκοντα
[384] κεκρύφαται, αὔτις δὲ περιπλομένου ἐνιαυτοῦ
[385] φαίνονται τὰ πρῶτα χαρασσομένοιο σιδήρου.
[386] οὔτος τοι πεδίων πέλεται νόμος οἵ τε θαλάσσης

[387] ἐγγύθι ναιετάουσ' οἵ τ' ἄγκεα βησσήνετα
[388] πόντου κυμαίνοντος ἀπόπροθι, πίονα χῶρον,
[389] ναίουσιν· γυμνὸν σπείρειν, γυμνὸν δὲ βωτεῖν,
[390] γυμνὸν δ' ἀμάειν, εἴ τοι ὥρια πάντ' ἐθέλησθα
[391] ἔργα κομίζεσθαι Δημήτερος, ὡς τοι ἔκαστα
[392] ὥρι' ἀέξηται, μή πως τὰ μέταζε χατίζων
[393] πτώσης ἀλλοτρίους οίκους καὶ μηδὲν ἀνύσσης.
[394] ὡς καὶ νῦν ἐπ' ἔμ' ἥλθες· ἐγὼ δέ τοι οὐκ ἐπιδώσω
[395] οὐδέ τέ πιμετρήσω· ἔργαζεν, νήπιε Πέρση,
[396] ἔργα τά τ' ἀνθρώποισι θεοὶ διετεκμήραντο,
[397] μή ποτε σὺν παίδεσσι γυναικί τε θυμὸν ἀχεύων
[398] ζητεύης βίοτον κατὰ γείτονας, οὐδέ τοι ἀμελῶσιν.
[399] δίς μὲν γὰρ καὶ τρὶς τάχα τεύξεαι· ἦν δ' ἔτι λυπῆς,
[400] χρῆμα μὲν οὐ πρήξεις, σὺ δέ ἐτώσια πόλλα' ἀγορεύσεις,
[401] ἀχρεῖος δέ ἔσται ἐπέων νομός. ἀλλά σ' ἄνωγα
[402] φράζεσθαι χρειῶν τε λύσιν λιμοῦ τ' ἀλεωρήν.
[403] οἴκον μὲν πρώτιστα γυναικά τε βοῦν τ' ἀροτῆρα,
[404] κτητήν, οὐ γαμετήν, ἡτις καὶ βουσὶν ἔποιτο,
[405] χρήματα δέ εἰν οἰκῷ πάντ' ἄρμενα ποιήσασθαι,
[406] μὴ σὺ μὲν αἰτής ἄλλον, δέ τοι ἀρνήται, σὺ δὲ τητῷ,
[407] ἡ δέ ὥρη παραμείβηται, μινύθη δέ τοι ἔργον.
[408] μηδέ ἀναβάλλεσθαι ἔς τ' αὔριον ἔς τε ἔνηφι·
[409] οὐδέ τέωσιοεργὸς ἀνήρ πύμπλησι καλὶν
[410] οὐδέ ἀναβαλλόμενος· μελέτη δέ τοι ἔργον ὄφέλλει·
[411] αἰεὶ δέ ἀμβολιεργὸς ἀνήρ ἄτησι παλαίει.
[412] ἥμος δὴ λήγει μένος ὁξέος ἡελίοιο
[413] καύματος ἴδαλίμου, μετοπωρινὸν ὄμβρήσαντος
[414] Ζηνὸς ἔρισθενέος, μετὰ δὲ τρέπεται βρότεος χρῶς
[415] πολλὸν ἐλαφρότερος· δὴ γὰρ τότε Σείριος ἀστὴρ
[416] βαιὸν ὑπὲρ κεφαλῆς κηριτρεφέων ἀνθρώπων
[417] ἔρχεται ἡμάτιος, πλεῖον δέ τε νυκτὸς ἐπαυρεῖ·
[418] τῆμος ἀδηκτοτάτη πέλεται τμηθεῖσα σιδήρῳ
[419] ὕλη, φύλλα δέ ἔραζε χέει, πτόρθιο τε λήγει·
[420] τῆμος ἄρ' ύλοτομεῖν μεμνημένος ὥρια ἔργα·
[421] ὅλμον μὲν τριπόδην τάμνειν, ὕπερον δὲ τρίπηχυν,
[422] ἄξονα δέ ἐπταπόδην· μάλα γάρ νύ τοι ἄρμενον οὔτω·
[423] εἰ δέ κεν ὀκταπόδην, ἀπὸ καὶ σφῦράν κε τάμοιο.
[424] τρισπίθαμον δέ ἄψιν τάμνειν δεκαδώρῳ ἀμάξῃ,
[425] πόλλα' ἐπικαμπύλα κᾶλα· φέρειν δὲ γύην, ὅτ' ἂν εὔρης,
[426] εἰς οἴκον, κατ' ὅρος διζήμενος ἢ κατ' ἄρουραν,
[427] πρίνινον· δὲς γὰρ βουσὶν ἀροῦν ὄχυρώτατός ἔστιν,
[428] εὗτ' ἂν Ἀθηναῖς δμῶος ἐν ἐλύματι πήξας
[429] γόμφοισιν πελάσας προσαρήρεται ἰστοβοῆι.
[430] δοιὰ δὲ θέσθαι ἄροτρα, πονησάμενος κατὰ οἴκον,
[431] αὐτόγυνον καὶ πηκτόν, ἐπεὶ πολὺ λώιον οὔτω·
[432] εἴ τοι ὥρια γένεσις, ἔτερόν κ' ἐπὶ βουσὶ βάλοιο.
[433] δάφνης δέ ἡ πτελέης ἀκιώτατοι ἰστοβοῆες.
[434] δρυδὸς ἔλυμα, πρίνοι δὲ γύην. βόε δέ ἐνναετήρω
[435] ἄρσενε κεκτήσθαι· τῶν γὰρ σθένος οὐκ ἀλαπαδνόν·
[436] ἥβης μέτρον ἔχοντε· τῷ ἔργαζεσθαι ἀρίστω.
[437] οὐκ ἂν τῷ γένεσις ἔργον ἐν αὐλακι κὰμ μὲν ἄροτρον
[438] ἄξειαν, τὸ δὲ ἔργον ἐτώσιον αὐθὶ λίποιεν.
[439] τοῖς δέ ἄμα τεσσαρακονταετής αἰζηδὲς ἔποιτο
[440] ἄρτον δειπνήσας τετράτρυφον, ὀκτάβλωμον,
[441] ὅς κ' ἔργου μελετῶν ιθείην αὐλακ' ἐλαύνοι,
[442] μηκέτι παπταίνων μεθ' ὄμήλικας, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ ἔργῳ
[443] θυμὸν ἔχων· τοῦ δέ οὐ τι νεώτερος ἄλλος ἀμείνων
[444] σπέρματα δάσσασθαι καὶ ἐπισπορίην ἀλέασθαι·
[445] κουρότερος γὰρ ἀνήρ μεθ' ὄμήλικας ἐπτοίηται.
[446] φράζεσθαι δέ, εὗτ' ἂν γεράνου φωνὴν ἐπακούσης
[447] ὑψόθεν ἐκ νεφέων ἐνιαύσια κεκληγυίης,
[448] ἡ τέλος τοιότητα τε σῆμα φέρει καὶ χείματος ὥρην
[449] δεικνύει ὄμβρηροῦ, κραδίην δέ ἔδακ' ἀνδρὸς ἀβούτεω·
[450] δὴ τότε χορτάζειν ἐλικας βόας ἔνδον ἔοντας.

[451] ρήγδιον γὰρ ἔπος εἰπεῖν· "βόε δὸς καὶ ἄμαξαν· "

"

[452] ρήγδιον δ' ἀπανήνασθαι· "πάρα δ' ἔργα βόεσσιν."

[453] φησὶ δ' ἀνὴρ φρένας ἀφνειὸς πήξασθαι ἄμαξαν·

[454] νήπιος, οὐδὲ τὸ οἴδ'. ἐκατὸν δέ τε δούρατ' ἀμάξης,

[455] τῶν πρόσθεν μελέτην ἔχεμεν οἰκήια θέσθαι.

[456] εὗτ' ἀν δὴ πρώτιστ' ἄροτος θυντοῖσι φανῆη,

[457] δὴ τότ' ἐφορμηθῆναι, ὅμως δημῶες τε καὶ αὐτός,

[458] αὕην καὶ διερὴν ἀρόων ἀρότοιο καθ' ὥρην,

[459] πρῶῃ μάλα σπεύδων, ἵνα τοι πλήθωσιν ἄρουραι.

[460] ἔαρι πολεῖν· θέρεος δὲ νεωμένη οὕ σ' ἀπατήσει·

[461] νειδὸν δὲ σπείρειν ἔτι κουφίζουσαν ἄρουραν.

[462] νειδὸς ἀλεξιάρη παίδων εὔκηλήτειρα.

[463] εὔχεσθαι δὲ Διὶ χθονίῳ Δημήτερί θ' ἀγνῆ

[464] ἐκτελέα βρίθειν Δημήτερος ἱερὸν ἀκτήν,

[465] ἀρχόμενος τὰ πρῶτα' ἀρότου, ὅτ' ἀν ἄκρον ἔχέτλης

[466] χειρὶ λαβὼν ὅρπηκι βοῶν ἐπὶ νῶτον ἵκηαι

[467] ἔνδρυον ἐλκόντων μεσάβων. ὁ δὲ τυτθὸς ὅπισθε

[468] δημῶος ἔχων μακέλην πόνον δρνίθεσσι τιθείη

[469] σπέρμα κατακρύπτων· εύθημοσύνη γὰρ ἀρίστη

[470] θυντοῖς ἀνθρώποις, κακοθημοσύνη δὲ κακίστη.

[471] ὥδε κεν ἀδροσύνη στάχυες νεύοιεν ἔραζε,

[472] εἰ τέλος αὐτὸς ὅπισθεν Ὄλύμπιος ἐσθλὸν ὀπάζοι,

[473] ἐκ δ' ἀγγέων ἐλάσσειας ἀράχνια, καὶ σε ἔολπα

[474] γηθήσειν βιότου αἰρεύμενον ἔνδον ἔόντος.

[475] εὐοχθέων δ' ἵξει πολιὸν ἔαρ οὐδὲ πρὸς ἄλλους

[476] αὐγάσεαι· σέο δ' ἄλλος ἀνὴρ κεχρημένος ἔσται.

[477] εὶ δέ κεν ἡελίοιο τροπῆς ἀρώς χθόνα δῖαν,

[478] ἤμενος ἀμήσεις ὀλίγον περὶ χειρὸς ἔέργων,

[479] ἀντία δεσμεύων κεκονιμένος, οὐ μάλα χαίρων,

[480] οἴσεις δ' ἐν φορμῷ παῦροι δέ σε θηήσονται.

[481] ἄλλοτε δ' ἀλλοῖος Ζηνὸς νόος αἰγιόχοιο,

[482] ἀργαλέος δ' ἄνδρεσσι καταθνητοῖσι νοῆσαι.

[483] εὶ δὴ κ' ὄψ' ἀρόσης, τόδε κέν τοι φάρμακον εἴη·

[484] ἥμος κόκκυξ κοκκύζει δρυὸς ἐν πετάλοισι

[485] τὸ πρῶτον, τέρπει δὲ βροτοὺς ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν,

[486] τῆμος Ζεὺς ὕοι τρίτῳ ἥματι μηδ' ἀπολήγοι,

[487] μήτ' ἄρ' ὑπερβάλλων βοὸς ὄπλὴν μήτ' ἀπολείπων·

[488] οὕτω κ' ὀψαρότης πρωηρότη ἴσοφαρίζοι.

[489] ἐν θυμῷ δ' εὖ πάντα φυλάσσεο· μηδέ σε λήθοι

[490] μήτ' ἔαρ γινόμενον πολιὸν μήθ' ὕριος ὅμβρος.

[491] πὰρ δ' ἦθι χάλκειον θῶκον καὶ ἐπαλέα λέσχην

[492] ὥρη χειμερίη, ὅπότε κρύος ἀνέρα ἔργων

[493] ἴσχάνει, ἔνθα κ' ἄοκνος ἀνὴρ μέγα οἴκον ὀφέλλοι,

[494] μή σε κακοῦ χειμῶνος ἀμηχανή καταμάρψῃ

[495] σὸν πενήη, λεπτῇ δὲ παχὺν πόδα χειρὶ πιέζης.

[496] πολλὰ δ' ἀεργὸς ἀνήρ, κενεὴν ἐπὶ ἐλπίδα μίμνων,

[497] χρηίζων βιότοιο, κακὰ προσελέξατο θυμῷ.

[498] ἐλπὶς δ' οὐκ ἀγαθὴ κεχρημένον ἄνδρα κομίζει,

[499] ἤμενον ἐν λέσχῃ, τῷ μὴ βίος ἄρκιος εἴη.

[500] δείκνυε δὲ δημῶεσσι θέρευς ἔτι μέσσου ἔόντος·

[501] "οὐκ αἰεὶ θέρος ἔσσεῖται, ποιεῖσθε καλιάς."

[502] μῆνα δὲ Ληναιῶνα, κάκ' ἥματα, βουδόρα πάντα,

[503] τοῦτον ἀλεύασθαι καὶ πηγάδας, αἴ τ' ἐπὶ γαῖαν

[504] πνεύσαντος Βορέαο δυσηλεγέες τελέθουσιν,

[505] δὲ τε διὰ Θρήκης ἵπποτρόφου εύρεῖ πόντω

[506] ἐμπνεύσας ὕρινε, μέμυκε δὲ γαῖα καὶ ὅλη·

[507] πολλὰς δὲ δρῦς ὑψικόμους ἐλάτας τε παχείας

[508] οὔρεος ἐν βήσσης πιλνῷ χθονὶ πουλυβοτείρῃ

[509] ἐμπίπτων, καὶ πᾶσα βοῦς τότε νήριτος ὅλη·

[510] θῆρες δὲ φρίσσουσ', οὔρας δ' ὑπὸ μέζε' ἔθεντο·

[511] τῶν καὶ λάχνη δέρμα κατάσκιον· ἀλλά νυ καὶ τῶν

[512] ψυχρὸς ἐών διάσι δασυστέρων περ ἔόντων·

[513] καί τε διὰ βίνοῦ βοὸς ἔρχεται οὐδέ μιν ἵσχει,

[514] καί τε δι' αἴγα ἄησι τανύτριχα· πώεα δ' οὔτι,
[515] οὕνεκ' ἐπηεταναὶ τρίχες αὐτῶν, οὐδὲ διάησι
[516] ἵς ἀνέμου Βορέω· τροχαλὸν δὲ γέροντα τίθησιν
[517] καὶ διὰ παρθενικῆς ἀπαλόχροος οὐδὲ διάησιν,
[518] ἡ τε δόμων ἔντοσθε φίλη παρὰ μητέρι μίμνει,
[519] οὕπω ἔργα ἴδυα πολυχρύσου Ἀφροδίτης,
[520] εὖ τε λοεσσαμένη τέρενα χρόα καὶ λίπ' ἐλαῖω
[521] χρισαμένη μυχίη καταλέξεται ἔνδοθι οἴκου,
[522] ἥματι χειμερίῳ, δτ' ἀνόστεος δὲν πόδα τένδει
[523] ἐν τ' ἀπύρω οἴκω καὶ ἥθεσι λευγαλέοισιν·
[524] οὐ γάρ οἱ ἡέλιος δείκνυ νομὸν ὀρμηθῆναι,
[525] ἀλλ' ἐπὶ κυανέων ἀνδρῶν δῆμόν τε πόλιν τε
[526] στρωφᾶται, βράδιον δὲ Πανελλήνεσσι φαείνει.
[527] καὶ τότε δὴ κεραοὶ καὶ νήκεροι ὑληκοῦται
[528] λυγρὸν μυλιόντες ἀνὰ δρία βησσήνετα,
[529] φεύγουσιν, καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶ τοῦτο μέμηλεν,
[530] οἱ σκέπα μαιόμενοι πυκνοὺς κευθμῶνας ἔχουσι
[531] κὰκ γλάφῳ πετρῆν· τότε δὴ τρίποδι βροτοὶ Ἰσοι,
[532] οὗ τ' ἐπὶ νῶτα ἔαγε, κάρη δ' εἰς οὔδας ὁρᾶται·
[533] τῷ ἵκελοι φοιτῶσιν, ἀλευόμενοι νίφα λευκήν.
[534] καὶ τότε ἔσσασθαι ἔρυμα χροός, ὡς σε κελεύω,
[535] χλαῖνάν τε μαλακὴν καὶ τερμιόντα χιτῶνα·
[536] στήμονι δ' ἐν παύρῳ πολλὴν κρόκα μηρύσασθαι·
[537] τὴν περιέσσασθαι, ἵνα τοι τρίχες ἀτρεμέωσι
[538] μηδὲ ὁρθὰ φρίσσωσιν ἀειρόμεναι κατὰ σῶμα·
[539] ἀμφὶ δὲ ποσὶ πέδιλα βοδὶς ἵψι κταμένοιο
[540] ἄρμενα δήσασθαι, πίλοις ἔντοσθε πυκάσσας·
[541] πρωτογόνων δ' ἔριφων, ὅπότ' ἀν κρύος ὕριον ἔλθῃ,
[542] δέρματα συρράπτειν νεύρῳ βοός, ὅφρ' ἐπὶ νῶτῳ
[543] ὑετοῦ ἀμφιβάλῃ ἀλέην· κεφαλῆφι δ' ὑπερθεν
[544] πῦλον ἔχειν ἀσκητόν, ἵν' οὔατα μὴ καταδεύη·
[545] ψυχρὴ γάρ τ' ἡῶς πέλεται Βορέαο πεσόντος,
[546] ἡῶος δ' ἐπὶ γαῖαν ἀπ' οὐρανοῦ ἀστερόεντος
[547] ἀλλ' πυροφόροις τέταται μακάρων ἐπὶ ἔργοις,
[548] ὃς τε ἀρυσσάμενος ποταμῶν ἀπὸ αἰεναόντων,
[549] ὑψοῦ ὑπὲρ γαίης ἀρθεὶς ἀνέμοιο θυέλλη,
[550] ἄλλοτε μὲν θ' ὕει ποτὶ ἔσπερον, ἄλλοτ' ἄησι,
[551] πυκνὰ Θρηϊκίου Βορέω νέφεα κλονέοντος.
[552] τὸν φθάμενος ἔργον τελέσας οἴκονδε νέεσθαι,
[553] μή ποτέ σ' οὐρανόθεν σκοτόεν νέφος ἀμφικαλύψῃ,
[554] χρῶτα δὲ μυδαλέον θήη κατά θ' εῖματα δεύσῃ·
[555] ἀλλ' ὑπαλεύασθαι· μὲν γὰρ χαλεπώτατος οὔτος,
[556] χειμέριος, χαλεπὸς προβάτοις, χαλεπὸς δ' ἀνθρώποις.
[557] τῆμος τῶμισυ βουσίν, ἐπ' ἀνέρι δὲ πλέον εἴη
[558] ἄρμαλιῆς· μακρὰν γὰρ ἐπίρροθοι εὐφρόναι εἰσίν.
[559] ταῦτα φυλασσόμενος τετελεσμένον εἰς ἐνιαυτὸν
[560] ἰσοῦσθαι νύκτας τε καὶ ἥματα, εἰς δὲ κεν αὔτις
[561] γῆ πάντων μήτηρ καρπὸν σύμμικτον ἐνείκη.
[562] εὖτ' ἀν δ' ἔξηκοντα μετὰ τροπὰς ἡελίοιο
[563] χειμέρι' ἐκτελέση Ζεὺς ἥματα, δῆρα τότ' ἀστὴρ
[564] Ἀρκτοῦρος προλιπῶν Ἱερὸν ῥόν Ωκεανοῖο
[565] πρῶτον παμφαίνων ἐπιτέλλεται ἀκροκνέφαιος.
[566] τὸν δὲ μέτ' ὁρθογόη Πανδιονὶς ὕρτο χελιδῶν
[567] ἐς φάος ἀνθρώποις ἔφασι νέον ἰσταμένοιο·
[568] τὴν φθάμενος οἴνας περιταμνέμεν· ὡς γὰρ ἄμεινον.
[569] ἀλλ' ὅπότ' ἀν φερέοικος ἀπὸ χθονὸς ἄμφι φυτὰ βαίνῃ
[570] Πληγίαδας φεύγων, τότε δὴ σκάφος οὐκέτι οἰνέων,
[571] ἀλλ' ἄρπας τε χαρασσέμεναι καὶ δμῶας ἐγείρειν·
[572] φεύγειν δὲ σκιεροὺς θώκους καὶ ἐπ' ἡόα κοῖτον
[573] ὕρῃ ἐν ἀμήτου, ὅτε τ' ἡέλιος χρόα κάρφει·
[574] τημοῦτος σπεύδειν καὶ οἴκαδε καρπὸν ἀγινεῖν
[575] ὄρθρου ἀνιστάμενος, ἵνα τοι βίος ἄρκιος εἴη.
[576] ἡῶς γὰρ τ' ἔργοιο τρίτην ἀπομείρεται αἴσαν,
[577] ἡῶς τοι προφέρει μὲν ὄδοῦ, προφέρει δὲ καὶ ἔργου,
[578] ἡῶς, ἡ τε φανεῖσα πολέας ἐπέβησε κελεύθου

[579] ἀνθρώπους πολλοῖσι τ' ἐπὶ ζυγὰ βουσὶ τίθησιν.
[580] ἥμος δὲ σκόλυμός τ' ἀνθεῖ καὶ ἡχέτα τέττιξ
[581] δενδρέω ἔφεζόμενος λιγυρὴν καταχεύετ' ἀοιδὴν
[582] πυκνὸν ὑπὸ πτερύγων, Θέρεος καματώδεος ὕρη,
[583] τῆμος πιόταταί τ' αἴγες, καὶ οἶνος ἄριστος,
[584] μαχλόταται δὲ γυναῖκες, ἀφαυρότατοι δέ τοι ἄνδρες
[585] εἰσὶν, ἐπεὶ κεφαλὴν καὶ γούνατα Σείριος ἄζει,
[586] αὐάλεος δέ τε χρῶς ὑπὸ καύματος· ἀλλὰ τότ' ἥδη
[587] εἴη πετραίη τε σκιῇ καὶ βίβλινος οἶνος
[588] μάζα τ' ἀμολγαίη γάλα τ' αἴγῶν σβεννυμενάων
[589] καὶ βοὸς ὑλοφάγοιο κρέας μή πω τετοκυίης
[590] πρωτογόνων τ' ἔριφων· ἐπὶ δ' αἴθοπα πινέμεν οἶνον,
[591] ἐν σκιῇ ἔζόμενον, κεκορημένον ἥτορ ἐδωδῆς,
[592] ἀντίον ἀκραέος Ζεφύρου τρέψαντα πρόσωπα·
[593] κρήνης δ' ἀενάου καὶ ἀπορρύτου ἥ τ' ἀθόλωτος
[594] τρὶς ὕδατος προχέειν, τὸ δὲ τέτρατον ιέμεν οἶνου.
[595] δμωὸς δ' ἐποτρύνειν Δημήτερος Ἱερὸν ἀκτὴν
[596] δινέμεν, εὗτ' ἀν πρῶτα φανῇ σθένος Ὡρίωνος,
[597] χώρω ἐν εὔαει καὶ ἔυτροχάλω ἐν ἀλωῇ.
[598] μέτρῳ δ' εῦ κομίσασθαι ἐν ἄγγεσιν· αὐτὰρ ἐπὴν δὴ
[599] πάντα βίον κατάθηαι ἐπάρμενον ἔνδοθι οἴκου,
[600] θῆτά τ' ἄοικον ποιεῖσθαι καὶ ἄτεκνον ἔριθον
[601] δίζησθαι κέλομαι· χαλεπὴ δ' ὑπόπορτις ἔριθος·
[602] καὶ κύνα καρχαρόδοντα κομεῖν, μὴ φείδεο σίτου,
[603] μή ποτέ σ' ἡμερόκοιτος ἀνὴρ ἀπὸ χρήμαθ' ἔληται.
[604] χόρτον δ' ἐσκομίσαι καὶ συρφετόν, ὅφρα τοι εἴη
[605] βουσὶ καὶ ἡμιόνοισιν ἐπηετανόν. αὐτὰρ ἐπειτα
[606] δμῶας ἀναψύξαι φίλα γούνατα καὶ βόε λῦσαι.
[607] εὗτ' ἀν δ' Ὡρίων καὶ Σείριος ἐς μέσον ἔλθῃ
[608] οὐρανόν, Ἀρκτοῦρον δὲ ἵδη ρόδοδάκτυλος Ἡώς,
[609] ὡς Πέρση, τότε πάντας ἀποδρέπεν οἴκαδε βότρυς,
[610] δεῖξαι δ' ἡελίω δέκα τ' ἡματα καὶ δέκα νύκτας,
[611] πέντε δὲ συσκάσαι, ἔκτῳ δ' εἰς ἄγγε' ἀφύσσαι
[612] δῶρα Διωνύσου πολυγηθέος. αὐτὰρ ἐπὴν δὴ
[613] Πληϊάδες θ' Ὑάδες τε τό τε σθένος Ὡρίωνος
[614] δύνωσιν, τότ' ἐπειτ' ἀρότου μεμνημένος εἴναι
[615] ὡραίου· πλειῶν δὲ κατὰ χθονὸς ἄρμενος εἴη.
[616] εὶ δέ σε ναυτιλίης δυσπεμφέλου ἴμερος αἱρεῖ·
[617] εὗτ' ἀν Πληϊάδες σθένος ὅβριμον Ὡρίωνος
[618] φεύγουσαι πίπτωσιν ἐς ἡεροειδέα πόντον,
[619] δὴ τότε παντοίων ἀνέμων θυίουσιν ἀῆται·
[620] καὶ τότε μηκέτι νῆα ἔχειν ἐνὶ οἴνοπι πόντω,
[621] γῆν δ' ἐργάζεσθαι μεμνημένος ὡς σε κελεύω.
[622] νῆα δ' ἐπ' ἡπείρου ἐρύσαι πυκάσαι τε λίθοισι
[623] πάντοθεν, ὅφρ' Ἰσχωσ' ἀνέμων μένος ὑγρὸν ἀέντων,
[624] χείμαρον ἐξερύσας, ἵνα μὴ πύθη Διὸς ὅμβρος.
[625] ὅπλα δ' ἐπάρμενα πάντα τεῷ ἐγκάτθεο οἴκω,
[626] εὐκόσμως στολίσας νηὸς πτερὰ ποντοπόροι·
[627] πηδάλιον δ' εὔεργές ὑπὲρ καπνοῦ κρεμάσασθαι.
[628] αὐτὸς δ' ὡραῖον μίμνειν πλόον εἰς δὲ κεν ἔλθῃ·
[629] καὶ τότε νῆα θοήν ἄλαδ' ἐλκέμεν, ἐν δέ τε φόρτον
[630] ἄρμενον ἐντύνασθαι, ἵν' οἴκαδε κέρδος ἄρηαι,
[631] ὡς περ ἐμός τε πατήρ καὶ σός, μέγα νήπιε Πέρση,
[632] πλωίζεσκ' ἐν νηυσὶ, βίον κεχρημένος ἐσθλοῦ·
[633] ὅς ποτε καὶ τεῖδ' ἥλθε πολὺν διὰ πόντον ἀνύσσας,
[634] Κύμην Αἰολίδα προλιπών ἐν νηὶ μελαίνῃ,
[635] οὐκ ἄφενος φεύγων οὐδὲ πλοῦτόν τε καὶ ὅλβον,
[636] ἀλλὰ κακὴν πενίην, τὴν Ζεὺς ἄνδρεσσι δίδωσιν.
[637] νάσσατο δ' ἄγχ' Ἔλικῶνος δίζυρῃ ἐνὶ κώμῃ,
[638] Ἄσκρη, χεῖμα κακῆ, θέρει ἀργαλῆ, οὐδέ ποτ' ἐσθλῆ.
[639] τύνη δ', ὡς Πέρση, ἔργων μεμνημένος εἴναι
[640] ὡραίων πάντων, περὶ ναυτιλίης δὲ μάλιστα.
[641] νῆα ὀλίγην αἰνεῖν, μεγάλῃ δ' ἐνὶ φορτίᾳ θέσθαι·
[642] μείζων μὲν φόρτος, μεῖζον δ' ἐπὶ κέρδει κέρδος
[643] ἔσσεται, εἴ κ' ἄνεμοί γε κακὰς ἀπέχωσιν ἀήτας.

[644] εὗτ' ἀν ἐπ' ἐμπορίην τρέψας ἀεσίφρονα θυμὸν
[645] βούληται χρέα τε προφυγεῖν καὶ λιμὸν ἀτερπέα,
[646] δείξω δή τοι μέτρα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,
[647] οὔτε τι ναυτιλίης σεσοφισμένος οὔτε τι νηῶν.
[648] οὐ γάρ πώ ποτε νηὶ γ' ἐπέπλων εύρεα πόντον,
[649] εἰ μὴ ἔς Εὔβοιαν ἔξ Αύλιδος, ἢ ποτ' Ἀχαιοὶ¹
[650] μείναντες χειμῶνα πολὺν σὺν λαὸν ἄγειραν
[651] Ἐλλάδος ἔξ Ιερῆς Τροίην ἐξ καλλιγύναικα.
[652] ἔνθα δ' ἔγὼν ἐπ' ἄεθλα δαίφρονος Ἀμφιδάμαντος
[653] Χαλκίδα τ' εἰσεπέρησα· τὰ δὲ προπεφραδμένα πολλὰ
[654] ἄθλ' ἔθεσαν παῖδες μεγαλήτορες· ἔνθα μέ φημι
[655] ὅμινων νικήσαντα φέρειν τρίποδ' ὡτώεντα.
[656] τὸν μὲν ἔγῳ Μούσησ' Ἐλικωνιάδεσσ' ἀνέθηκα
[657] ἔνθα με τὸ πρῶτον λιγυρῆς ἐπέβησαν ἀοιδῆς.
[658] τόσσον τοι νηῶν γε πεπείρημαι πολυγόμφων.
[659] ἀλλὰ καὶ ὡς ἐρέω Ζηνὸς νόον αἰγιόχοιο.
[660] Μοῦσαι γάρ μ' ἔδίδαξαν ἀθέσφατον ὅμινον ἀείδειν.
[661] ἥματα πεντήκοντα μετὰ τροπὰς ἡελίοιο,
[662] ἐς τέλος ἐλθόντος θέρεος, καματώδεος ὥρης,
[663] ὥραῖς πέλεται θνητοῖς πλόος· οὔτε κε νῆα
[664] καυάξαις οὔτ' ἄνδρας ἀποφθείσειε θάλασσα,
[665] εὶ δὴ μὴ πρόφρων γε Ποσειδάων ἐνοσίχθων
[666] ἢ Ζεὺς ἀθανάτων βασιλεὺς ἔθέλησιν ὀλέσσαι.
[667] ἐν τοῖς γὰρ τέλος ἔστιν ὁμῶς ἀγαθῶν τε κακῶν τε.
[668] τῆμος δ' εὔκρινέες τ' αὔραι καὶ πόντος ἀπήμων.
[669] εὔκηλος τότε νῆα θοὴν ἀνέμοισι πιθήσας
[670] ἐλκέμεν ἐς πόντον φόρτον τ' ἐς πάντα τίθεσθαι.
[671] σπεύδειν δ' ὅττι τάχιστα πάλιν οἴκονδε νέεσθαι
[672] μηδὲ μένειν οἴνόν τε νέον καὶ ὀπωρινὸν ὅμβρον
[673] καὶ χειμῶν' ἐπιόντα Νότοιό τε δεινὰς ἀήτας,
[674] δς τ' ὥρινε θάλασσαν ὁμαρτήσας Διὸς ὅμβρω
[675] πολλῷ ὀπωρινῷ, χαλεπὸν δέ τε πόντον ἔθηκεν.
[676] ἄλλος δ' εἰαρινὸς πέλεται πλόος ἀνθρώποισιν.
[677] ἥμος δὴ τὸ πρῶτον, ὃσον τ' ἐπιβᾶσα κορώνη
[678] ἵχνος ἐποίησεν, τόσσον πέταλ' ἄνδρὶ φανῆη
[679] ἐν κράδῃ ἀκροτάτῃ, τότε δ' ἀμβατός ἔστι θάλασσα.
[680] εἰαρινὸς δ' οὕτος πέλεται πλόος· οὐ μιν ἔγωγε
[681] αἴνημ', οὐ γὰρ ἔμῷ θυμῷ κεχαρισμένος ἔστιν.
[682] ἀρπακτός· χαλεπῶς κε φύγοις κακόν· ἀλλὰ νυ καὶ τὰ
[683] ἄνθρωποι ρέζουσιν ἀϊδρείησι νόοιο.
[684] χρήματα γὰρ ψυχὴ πέλεται δειλοῖσι βροτοῖσιν.
[685] δεινὸν δ' ἔστι θανεῖν μετὰ κύμασιν· ἀλλὰ σ' ἄνωγα
[686] φράζεσθαι τάδε πάντα μετὰ φρεσὶν ὡς ἀγορεύω.
[687] μηδ' ἐν νησὶν ἄπαντα βίον κοίλησι τίθεσθαι,
[688] ἀλλὰ πλέω λείπειν, τὰ δὲ μείονα φορτίζεσθαι.
[689] δεινὸν γὰρ πόντου μετὰ κύμασι πήματι κύρσαι.
[690] δεινὸν δ' εἴ κ' ἐπ' ἄμαξαν ὑπέρβιον ἄχθος ἀείρας
[691] ἄξονα καυάξαις καὶ φορτία μαυρωθείη.
[692] μέτρα φυλάσσεσθαι· καιρὸς δ' ἐπὶ πᾶσιν ἄριστος.
[693] ὥραῖς δὲ γυναῖκα τεὸν ποτὶ οἴκον ἄγεσθαι,
[694] μήτε τριηκόντων ἐτέων μάλα πόλλ' ἀπολείπων
[695] μήτ' ἐπιθεὶς μάλα πολλά· γάμος δέ τοι ὥριος οὔτος.
[696] ἢ δὲ γυνὴ τέτορ' ἡβώοι, πέμπτω δὲ γαμοῖτο.
[697] παρθενικὴν δὲ γαμεῖν, ὡς κ' ἡθεα κεδνὰ διδάξης,
[698] τὴν δὲ μάλιστα γαμεῖν, ἡτις σέθεν ἔγγυθι ναέει
[699] πάντα μάλ' ἀμφὶς ἴδων, μὴ γείτοσι χάρματα γήμης.
[700] οὐ μὲν γάρ τι γυναικὸς ἀνήρ ληζετ' ἄμεινον
[701] τῆς ἀγαθῆς, τῆς δ' αὔτε κακῆς οὐ ρίγιον ἄλλο,
[702] δειπνολόχης, ἢ τ' ἄνδρας καὶ ἕφθιμόν περ ἔόντα
[703] εὗει ἄτερ δαλοῖο καὶ ὡμῷ γήραῃ δῶκεν.
[704] εὖ δ' ὅπιν ἀθανάτων μακάρων πεφυλαγμένος εἶναι.
[705] μὴ δὲ κασιγνήτω Ἰσον ποιεῖσθαι ἔταρον.
[706] εὶ δέ κε ποιήσης, μὴ μιν πρότερος κακὸν ἔρξαι
[707] μηδὲ ψεύδεσθαι γλώσσης χάριν· εὶ δέ σε γ' ἄρχη
[708] ἢ τι ἔπος είπων ἀποθύμιον ἡὲ καὶ ἔρξας,

[709] δις τόσα τείνυσθαι μεμνημένος· εἰ δέ κεν αὗτις
[710] ἥγητ' ἔς φιλότητα, δίκην δ' ἔθέλησι παρασχεῖν,
[711] δέξασθαι· δειλός τοι ἀνήρ φίλον ἄλλοτε ἄλλον
[712] ποιεῖται· σὲ δὲ μή τι νόος κατελεγχέτω εἶδος.
[713] μηδὲ πολύξεινον μηδ' ἄξεινον καλέεσθαι,
[714] μηδὲ κακῶν ἔταρον μηδ' ἔσθλῶν νεικεστῆρα.
[715] μηδέ ποτ' οὐλομένην πενίην θυμοφθόρον ἀνδρὶ¹
[716] τέτλαθ' ὀνειδίζειν, μακάρων δόσιν αἰὲν ἔοντων.
[717] γλώσσης τοι θησαυρὸς ἐν ἀνθρώποισιν ἄριστος
[718] φειδωλῆς, πλείστη δὲ χάρις κατὰ μέτρον ιούσης·
[719] εὶ δὲ κακὸν εἴποις, τάχα κ' αὐτὸς μεῖζον ἀκούσαις.
[720] μηδὲ πολυξείνουδαιτὸς δυσπέμφελος εἴναι·
[721] ἐκ κοινοῦ πλείστη τε χάρις δαπάνη τ' ὀλιγίστη.
[722] μηδέ ποτ' ἔξ ἡοῦςΔιὶ λείβειν αἴθοπα οἶνον
[723] χερσὸν ἀνίπτοισιν μηδ' ἄλλοις ἀθανάτοισιν.
[724] οὐ γάρ τοι γε κλύουσιν, ἀποπτύουσι δέ τ' ἀράς.
[725] μηδ' ἄντ' ἡελίου τετραμμένος ὁρθὸς ὁμιχεῖν,
[726] αὐτὰρ ἐπεὶ κε δύη, μεμνημένος, ἔς τ' ἀνιόντα,
[727] μὴ δ' ἀπογυμνωθείς· μακάρων τοι νύκτες ἔασιν.
[728] μήτ' ἐν δῶρῳ μήτ' ἔκτὸς δόσιον προβάδην οὐρήσης·
[729] ἐζόμενος δ' ὅ γε θεῖος ἀνήρ, πεπνυμένα εἰδῶς,
[730] ἦ ὅ γε πρὸς τοῖχον πελάσας εὔερκεος αὐλῆς.
[731] μηδ' αἰδοῖα γονῇ πεπαλαγμένος ἔνδοθι οἴκου
[732] ἴστη ἐμπελαδὸν παραφαινέμεν, ἀλλ' ἀλέασθαι.
[733] μηδ' ἀπὸ δυσφήμιο τάφου ἀπονοστήσαντα
[734] σπερμαίνειν γενεήν, ἀλλ' ἀθανάτων ἀπὸ δαιτός.
[735] μηδ' ἐπὶ κρηνάων οὐρεῖν, μάλα δ' ἔξαλέασθαι.
[736] μηδέ ποτ' ἀενάων ποταμῶν καλλίρροον ὕδωρ
[737] ποσσὸν περάν πρίν γ' εὕξη ἵδων ἔς καλὰ ῥέεθρα
[738] χεῖρας νιψάμενος πολυηράτῳ ὕδατι λευκῷ.
[739] δς ποταμὸν διαβῇ κακότητ' ἵδε χεῖρας ἄνιπτος,
[740] τῷ δὲ θεοὶ νεμεσῶσι καὶ ἄλγεα δῶκαν ὀπίσσω.
[741] μηδ' ἀπὸ πεντόζοιο θεῶν ἐν δαιτὶ θαλείῃ
[742] αὖον ἀπὸ χλωροῦ τάμνειν αἴθωνι σιδήρῳ.
[743] μηδέ ποτ' οἰνοχόην τιθέμεν κρητῆρος ὑπερθεν
[744] πινόντων· ὀλοὴ γάρ ἐπ' αὐτῷ μοῖρα τέτυκται.
[745] μηδὲ δόμον ποιῶν ἀνεπίξεστον καταλείπειν,
[746] μή τοι ἐφεζομένη κρώξῃ λακέρυζα κορώνῃ.
[747] μηδ' ἀπὸ χυτροπόδων ἀνεπιρρέκτων ἀνελόντα
[748] ἔσθειν μηδὲ λόεσθαι· ἐπεὶ καὶ τοῖς ἔπι ποινή.
[749] μηδ' ἐπ' ἀκινήτοισι καθίζειν, οὐ γάρ ἄμεινον,
[750] παῖδα δυωδεκαταῖον, ὅ τ' ἀνέρ' ἀνήνορα ποιεῖ,
[751] μηδὲ δυωδεκάμηνον· ἵσον καὶ τοῦτο τέτυκται.
[752] μηδὲ γυναικείῳ λουτρῷ χρόα φαιδρύνεσθαι
[753] ἀνέρᾳ· λευγαλέῃ γάρ ἐπὶ χρόνον ἔστ' ἐπὶ καὶ τῷ
[754] ποινή. μηδ' ἱεροῖσιν ἐπ' αἴθομένοισι κυρήσας
[755] μωμεύειν ἀίδηλα· θεός νύ τι καὶ τὰ νεμεσοῦ.
[756] μηδέ ποτ' ἐν προχοῖς ποταμῶν ἄλαδε προρεόντων
[757] μηδ' ἐπὶ κρηνάων οὐρεῖν, μάλα δ' ἔξαλέασθαι·
[758] μηδ' ἐναποψύχειν· τὸ γάρ οὐ τοι λώιόν ἔστιν.
[759] ὥδ' ἔρδειν· δεινὴν δὲ βροτῶν ὑπαλεύεο φήμην·
[760] φήμη γάρ τε κακὴ πέλεται κούφη μὲν ἀεῖραι
[761] ῥεῖα μάλ', ἀργαλέη δὲ φέρειν, χαλεπὴ δ' ἀποθέσθαι.
[762] φήμη δ' οὐ τις πάμπαν ἀπόλλυται, ἤντινα πολλοὶ²
[763] λαοὶ φημίζουσι· θεός νύ τίς ἔστι καὶ αὐτή.
[764] ἡματα δ' ἐκ Διόθεν πεφυλαγμένος εῦ κατὰ μοῖραν
[765] πεφραδέμεν δμώεσσι τριηκάδα μηνὸς ἀρίστην
[766] ἔργα τ' ἐποπτεύεινήδ' ἀρμαλιὴν δατέασθαι.
[767] αἵδε γάρ ἡμέραι εἰσὶ Διὸς παρὰ μητιόεντος,
[768] εὗτ' ἀν ἀληθείην λαοὶ κρίνοντες ἄγωσιν·
[769] πρῶτον ἔνη τετράς τε καὶ ἔβδομη ἱερὸν ἡμαρ·
[770] τῇ γάρ Ἀπόλλωνα χρυσάφορα γείνατο Λητώ·
[771] ὄγδοάτη δ' ἐνάτη τε δύω γε μὲν ἡματα μηνὸς
[772] ἔξοχ' ἀεξομένοιο βροτήσια ἔργα πένεσθαι·
[773] ἐνδεκάτη δὲ δυωδεκάτη τ' ἄμφω γε μὲν ἔσθλαι

[774] ἡμὲν δῖς πείκειν ἡδ' εὔφρονα καρπὸν ἀμᾶσθαι·
[775] ἡ δὲ δυωδεκάτη τῆς ἑνδεκάτης μέγ' ἀμείνων·
[776] τῇ γάρ τοι νεῦ νήματ' ἀερσιπότητος ἀράχνης
[777] ἥματος ἐκ πλείου, δτε τ' ὕδρις σωρὸν ἀμάται·
[778] τῇ δ' ἴστὸν στήσαιτο γυνὴ προβάλοιτό τε ἔργον.
[779] μηνὸς δ' ἴσταμένου τρεισκαιδεκάτην ἀλέασθαι
[780] σπέρματος ἄρξασθαι· φυτὰ δ' ἐνθρέψασθαι ἀρίστη.
[781] ἔκτῃ δ' ἡ μέσση μάλ' ἀσύμφορός ἐστι φυτοῖσιν,
[782] ἀνδρογόνος δ' ἀγαθή· κούρη δ' οὐ σύμφορός ἐστιν
[783] οὔτε γενέσθαι πρῶτ' οὕτ' ἀρ γάμου ἀντιβολῆσαι.
[784] ούδε μὲν ἡ πρώτη ἔκτη κούρη γε γενέσθαι
[785] ἄρμενος, ἀλλ' ἐρίφους τάμνειν καὶ πώεα μῆλων,
[786] σηκόν τ' ἀμφιβαλεῖν ποιμνῆιον ἥπιον ἥμαρ·
[787] ἐσθλὴ δ' ἀνδρογόνος· φιλέοι δ' ὅ γε κέρτομα βάζειν
[788] ψεύδεα θ' αἵμυλίους τε λόγους κρυφίους τ' ὀδαρισμούς.
[789] μηνὸς δ' ὁγδάτη κάπρον καὶ βοῦν ἐρίμυκον
[790] ταμνέμεν, οὐρῆας δὲ δυωδεκάτη ταλαεργούς.
[791] εἰκάδι δ' ἐν μεγάλῃ, πλέω ἥματι, ἵστορα φῶτα
[792] γείνασθαι· μάλα γάρ τε νόον πεπυκασμένος ἐσται.
[793] ἐσθλὴ δ' ἀνδρογόνος δεκάτη, κούρη δέ τε τετράς
[794] μέσση· τῇ δέ τε μῆλα καὶ εἰλίποδας ἔλικας βοῦς
[795] καὶ κύνα καρχαρόδοντα καὶ οὐρῆας ταλαεργοὺς
[796] πρηνύειν ἐπὶ χείρα τιθεῖς· πεφύλαξο δὲ θυμῷ
[797] τετράδ' ἀλεύασθαι φθίνοντός θ' ἴσταμένου τε
[798] ἄλγεα· θυμοβορεῖν μάλα τοι τετελεσμένον ἥμαρ.
[799] ἐν δὲ τετάρτῃ μηνὸς ἄγεσθ' εἰς οἴκον ἄκοτιν
[800] οἰωνοὺς κρίνας οἱ ἐπ' ἔργματι τούτῳ ἄριστοι.
[801] πέμπτας δ' ἔξολέασθαι, ἐπεὶ χαλεπαί τε καὶ αἰναί·
[802] ἐν πέμπτῃ γάρ φασιν Ἐρινύας ἀμφιπολεύειν
[803] ὄρκον γεινόμενον, τὸν Ἐρις τέκε πῆμ' ἐπιόρκοις.
[804] μέσση δ' ἔβδομάτη Δημήτερος Ἱερὸν ἀκτὴν
[805] εὗ μάλ' ὀπιπεύοντα ἐϋτροχάλω ἐν ἀλωῇ
[806] βάλλειν, ὑλοτόμον τε ταμεῖν θαλαμῆια δοῦρα
[807] νήϊά τε ξύλα πολλά, τά τ' ἄρμενα νηυσὶ πέλονται.
[808] τετράδι δ' ἄρχεσθαι νῆας πήγνυσθαι ἀραιάς.
[809] εἰνὰς δ' ἡ μέσση ἐπὶ δείελα λώιον ἥμαρ·
[810] πρωτίστη δ' εἰνὰς παναπήμων ἀνθρώποισιν.
[811] ἐσθλὴ μὲν γάρ θ' ἡ γε φυτευέμεν ἡδὲ γενέσθαι
[812] ἀνέρι τ' ἡδὲ γυναικί, καὶ οὕποτε πάγκακον ἥμαρ.
[813] παῦροι δ' αὔτε ἵσασι τρισεινάδα μηνὸς ἀρίστην
[814] ἄρξασθαι· τε πίθου καὶ ἐπὶ ζυγὸν αὐχένι θεῖναι
[815] βουσὶ καὶ ἡμιόνοισι καὶ ἵπποις ὠκυπόδεσσι,
[816] νῆα πολυκλήϊδα θοὴν εἰς οἴνοπα πόντον
[817] εἰρύμεναι· παῦροι δέ τ' ἀληθέα κικλήσκουσιν.
[818] τετράδι δ' οἴγε πίθον· περὶ πάντων Ἱερὸν ἥμαρ
[819] μέσση· παῦροι δ' αὔτε μετ' εἰκάδα μηνὸς ἀρίστην
[820] ἡοῦς γεινομένης· ἐπὶ δείελα δ' ἐστὶ χερείων.
[821] αἴδε μὲν ἡμέραι εἰσὶν ἐπιχθονίοις μέγ' ὄνειαρ.
[822] αἱ δ' ἄλλαι μετάδουποι, ἀκήριοι, οὕ τι φέρουσαι.
[823] ἄλλος δ' ἄλλοιην αἰνεῖ, παῦροι δὲ ἵσασιν.
[824] ἄλλοτε μητρυὶ πέλει ἡμέρη, ἄλλοτε μήτηρ.
[825] τάων εύδαιμων τε καὶ δλβιος δς τάδε πάντα
[826] εἰδῶς ἐργάζηται ἀναίτιος ἀθανάτοισιν,
[827] ὄρνιθας κρίνων καὶ ὑπερβασίας ἀλεείνων.